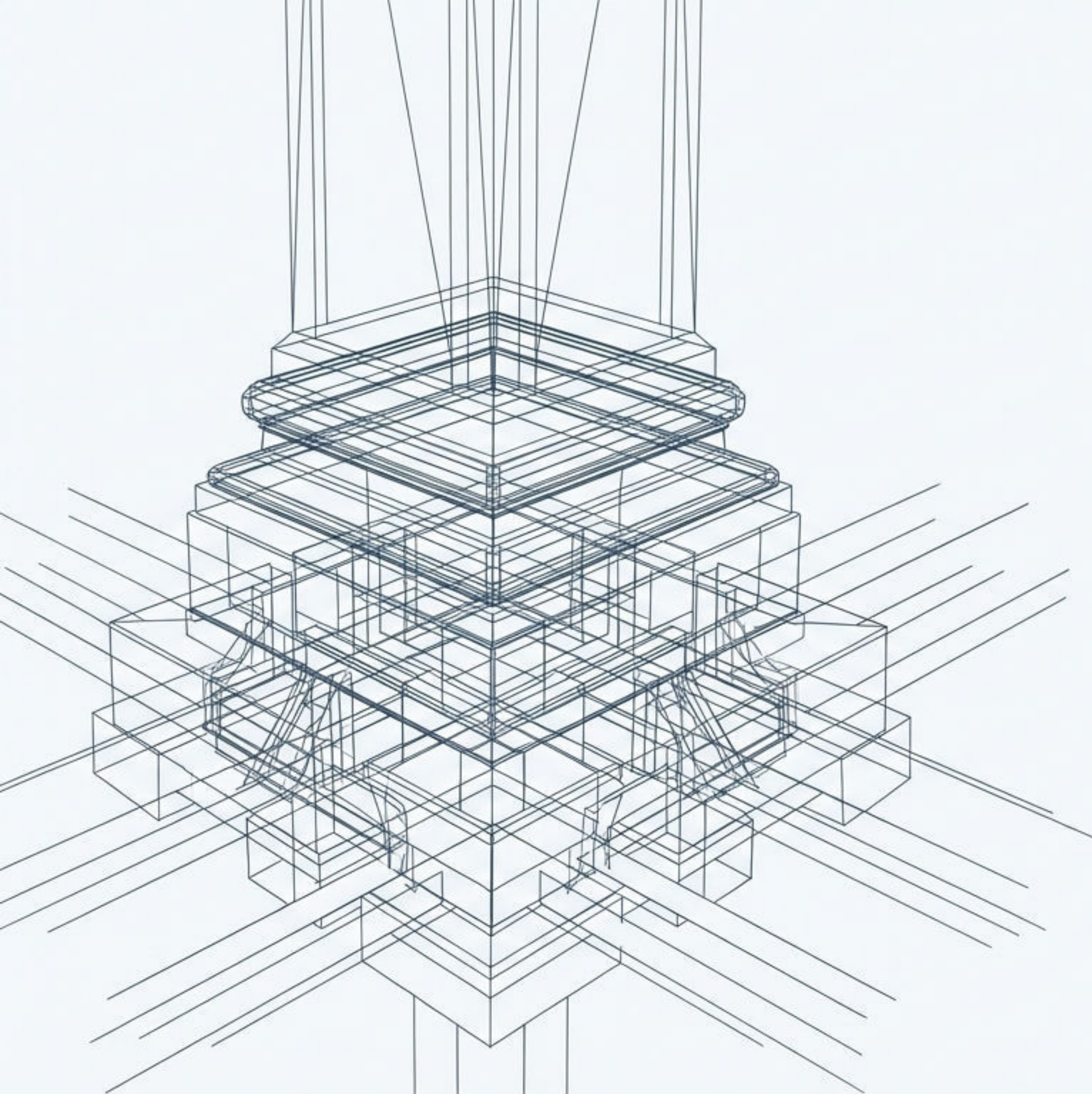

سند تحلیلی سیاست‌گذاری

اقدامات ساختاری در در رفع تبعیض و فساد

یک بررسی راهبردی بر سیاست‌های کلان
جمهوری اسلامی ایران

سند تحلیلی سیاست‌گذاری - ویژه مطالعه راهبردی

رویکرد دووجهی: از توزیع ثروت تا خشکاندن ریشه فساد

نظام حکمرانی برای دستیابی به عدالت، دو مسیر موازی را دنبال کرده است: تسکین فوری نابرابری از طریق حمایت مستقیم، و جراحی عمیق اقتصادی برای حذف بسترهای فسادزا.

موفقیت نهایی در گرو اجرای همزمان این دو رویکرد است؛ توزیع بدون اصلاح ساختار به تورم می‌انجامد و اصلاح بدون حمایت به نارضایتی اجتماعی.

رکن اول: گذار از یارانه پنهان به حمایت مستقیم

هدفمندسازی یارانه‌ها تلاشی برای تغییر مسیر ثروت از جیب ثروتمندان (مصرف مصرف‌کنندگان عمده کالاهای یارانه‌ای) به سفره دهک‌های پایین درآمدی بود.

تغییر پارادایم از «توزیع کالا» به «توزیع
«توزیع قدرت خرید» برای کاهش ضریب جینی.

رکن دوم: جراحی بازار و حذف حفره‌های رانت

هرجا دو قیمت برای یک کالا وجود داشته باشد، فساد و رانت ایجاد می‌شود. اصلاحات قیمتی بر واقعی‌سازی و تکرخی کردن تمرکز دارد.

دولت الکترونیک و پنجره واحد

کاهش مواجهه حضوری و امضاهای طلایی از طریق سامانه «پنجره واحد خدمات دولتی».

اصلاح نظام قیمت‌گذاری

طبق اصول ۱۲ گانه، کوتاه کردن فاصله تولیدکننده و مصرف‌کننده حذف دلالتان ضروری است. است.

حذف ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی (۱۴۰۱)

این ارز کانال اصلی رانت‌خواری و قاچاق معکوس بود. حذف آن انگیزه فساد را از بین برد.

رکن سوم: سپر قانونی و بازمهندسی فرهنگی

سند راهبرد ملی مبارزه با فساد (۱۴۰۹-۱۴۰۴)
نقشه راه کلان برای هماهنگی بین‌دستگاهی

اصول ۱۲ گانه مبارزه
با فساد

مدیریت تعارض منافع،
شایسته‌گزینی، و
شفاف‌سازی

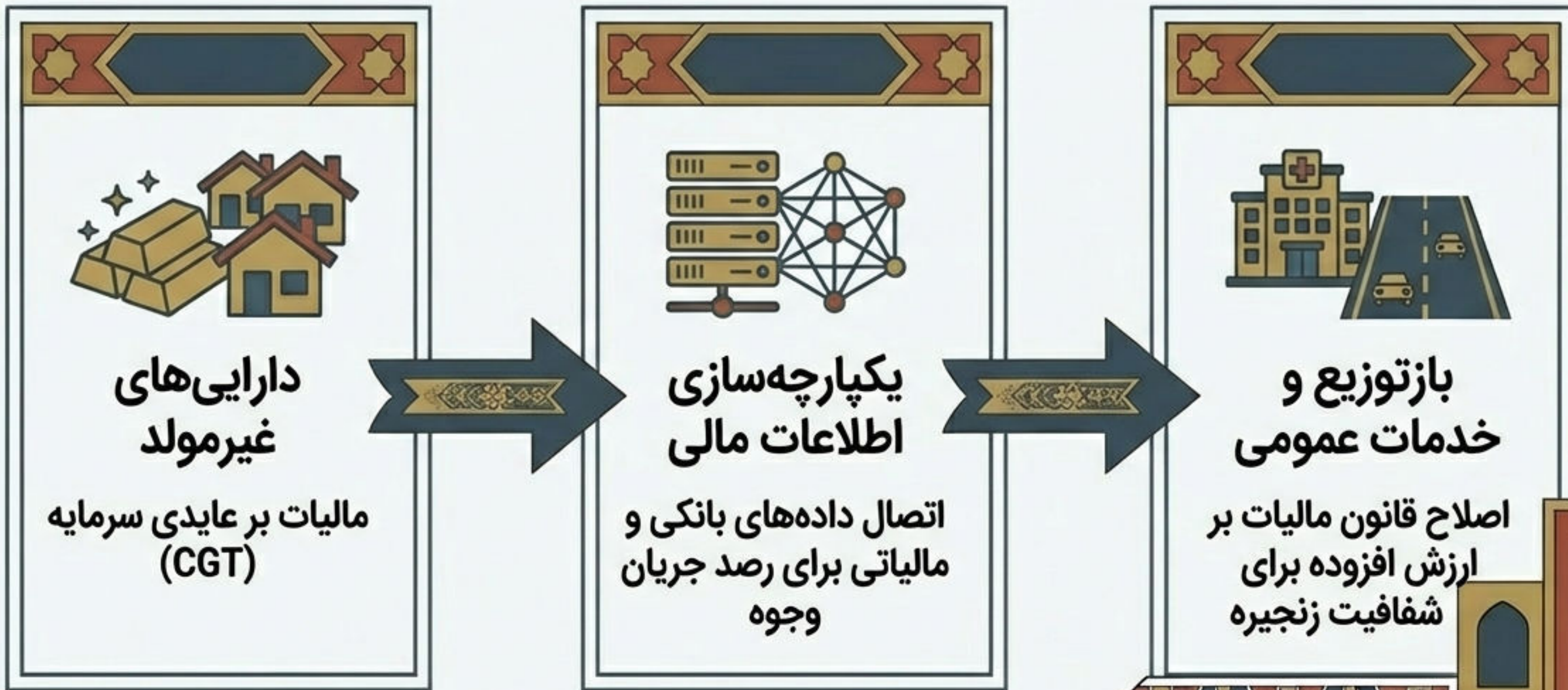
نظارت همگانی

حمایت قانونی از افشاکنندگان
فساد تحت فساد (سوت‌زنان).

پایه حقوقی: قانون ارتقای سلامت نظام اداری (۱۳۹۰) به عنوان مبنای برخوردها.

رکن چهارم: حکمرانی ریال و عدالت مالیاتی

نظام مالیاتی نوین ابزاری برای درآمدزایی نیست، بلکه اهرمی برای تنظیم‌گری و بازتوزیع ثروت از بخش‌های غیرمولد به بخش‌های مولد است.

مطالعه موردی: تحول در نظام سلامت

کاربست سیاست‌های حمایتی در حیاتی‌ترین بخش خدمات عمومی

عدالت در سلامت (۱۴۰۳)

تمرکز بر مناطق محروم و
توزیع عادلانه امکانات
فیزیکی

طرح تحول نظام سلامت (۱۳۹۳)

پوشش بیمه‌ای برای فاقدین
بیمه و کاهش شدید فرانشیز
بستری

کاهش پرداخت از جیب (OOP)

جلوگیری از سقوط خانوارها
به زیر خط فقر به دلیل
هزینه‌های درمان

نبرد دارو: منافع ملی در برابر مافیای واردات

خروج ارز برای واردات داروهای برند و تجهیزات دارای مشابه داخلی؛ بستری برای رانت و فساد ارزی.

**نتیجه: حمایت از تولید واقعی داخلی و جلوگیری از
هدررفت منابع ارزی کشور.**

چالش‌ها و الزامات موفقیت

طراحی ساختار صحیح تنها نیمی از راه است. نیمه دشوارتر، اجرای بدون تنازل این سیاست‌ها در برابر ذی‌نفعان قدرتمند است.

اجرای دقیق و مستمر
پرهیز از اقدامات مقطعی و
هیجانی.

شمولیت فرا جناحی
اجرای قوانین شفافیت بر تمام
نهادهای اقتصادی، بدون
هیچگونه استثنا.

استقلال نهادهای ناظر
تقویت قدرت سازمان‌های نظارتی
برای برخورد با دانه‌درشت‌ها و
مدیریت تعارض منافع.

جمع‌بندی: معماری عدالت

مبارزه با فساد یک «رخداد» نیست، بلکه یک «فرایند»
مبارزه با فساد یک «رخداد» نیست، بلکه یک «فرایند» دائمی اصلاح ساختار است.

جمهوری اسلامی ایران با ترکیب «چتر حمایتی» برای اقشار ضعیف و «تیغ جراحی» برای اقتصاد رانتی، به سمت عدالت ساختاری حرکت کرده است. بقای این مسیر به شفافیت داده‌ها و حذف تعارض منافع وابسته است.